

КОРАБЕЛЬНО - БУДІВЕЛЬНІ ЮНІ ЗОБОВ'ЯЗАЛИСЬ НЕ СТРАЙКУВАТИ ДВА РОКИ

КЕМДЕН (Нью Джерзі). — На заклик бюро за-
ряду продукції, представники 50,000 робітників, за-
нятих в корабельних доках на східній бережній, зо-
бов'язалися на два роки не виходити на страйк. Вза-
міну за те приобіцяно їм підвищу плат, яка тепер
вносить по \$1.15 на годину, а подвійно за над-
час, поверх 40 годин на тиждень. В той спосіб їх
платня зростає на 220 мільйонів річно. Це зобов'язан-
ня діткне 55 корабельно-будівельних закладів на
східній бережній. Джан Грін, голова юні корабель-
них робітників, заявив, що те зобов'язання буде
мати також стримуючий вплив на інфляцію. Бо во-
но означає, що на два роки згадана юнія зобов'яза-
лась не підносити цін на працю.

СТРАЙК НА ЗАХІДНІМ ПОБЕРЕЖЖІ ТРИВАЄ.

САН ФРАНЦИСКО. — Зате страйк у корабельно-
будівельних підприємствах на західній бережній
триває далі. Юнія машиністів, яка застрайкувала
в згаданих підприємствах, мала масові збори і на
тих зборах малою більшістю голосів ухвалено від-
кинути прохання президента перервати страйк, а
рішено далі страйкувати. На цій мітингу переведено
резолуцію, що всі страйкуючі машиністи можуть
перейти на працю до іншого корабельно-будівель-
ного підприємства, в яким дають робітникам „спра-
ведливі заплати”.

СТРАЙК В ДЕРЕВОБРІБНІЙ ПРОМИСЛІ ПЕРЕРВАНО.

ВАШИНГТОН. — Голова К.П.О., Филип Морей,
переконав голову юні деревообробних робітників
на західній бережній, Ортона, щоб він покликав
своїх робітників назад до праці, а спір з тартаками
передав державному розсуду. Ортон на
це згодився. Тартакові робітники на східній по-
бережній страйкують вже близько два місяці, спина-
ючи доставу матеріалів на будови різних касарень
і військових будинків.

ДОСТАВА ВИКІНЧЕНИХ ВОЄННИХ ЛІТАКІВ.

ВАШИНГТОН. — Військові влади створили о-
крему летунську галузь, якої завданням буде займа-
тися перевантаженням літаків з фабрики до ле-
тунських майданів, чи до місця, звідки вони поле-
тять далі, до Європи. Внаслідок великого числа лі-
таків, які виходять нині з фабрик, та робота дотепер
забирала увагу багатьох цивільних летунів. Щоб
ті летуни могли займатися доставою готових лі-
таків до Англії, їх роботу на терені Америки пере-
беруть військові летуни.

УРЯД ПЕРЕБИРАЄ ШІСТЬ ЧУЖИХ КОРАБЛІВ.

ВАШИНГТОН. — Федеральний уряд, який пару
місяців тому звелів сконфіскувати чужі кораблі, те-
пер зробив черговий крок і звелів перших шість ко-
раблів належачих до данської лінії, передати аме-
риканській морській комісії, яка ті кораблі зачне
уживати до практичної роботи. Опісля будуть впро-
жені до практичної роботи інші, чужі кораблі.

НАЙШВИДШИЙ БОМБОВИК НА СВІТІ.

БОЛТИМОР. — З летунської фабрики Глен Мар-
тина вийшов новий модель бомбовика, що є най-
швидший досі знаний бомбовик на світі, а також
має страшну стрільну силу. Той бомбовик має ско-
рість найшвидшого досі знаного перехоплюючого
літака. А ті, як відомо, все відзначалися далеко біль-
шою швидкістю від важкого бомбовика. Згадана фа-
брика зачне виробляти ті бомбовики на масову ска-
ло.

ТОВАРИСТВО „ВІЛЬНОГО СВІТУ”.

ВАШИНГТОН. — Представники 16 націй, що
змушені були опускати свої краї під натиском влас-
них диктаторських режимів, або втекли перед насту-
пом гітлерівських військ, створили в Вашингтоні
„товариство вільного світу”, якого завданням буде
причинитись до боротьби з тоталітарними дикта-
турами. До того товариства належать між іншими,
німці й італійці. Серед італійців є граф Сфорца,
колишній італійський міністер закордонних справ;
також бувший норвежський міністер, Кот.

ПОШИРЕННЯ ЗАКОНУ ПЛАТ.

ВАШИНГТОН. — Федеральний закон висоти
плат і годин праці, який накладає на всі підприєм-
ства висоту найменшої платні, тепер буде інтерпре-
тований в той спосіб, що лиш ті промислові й еко-
номічні заведення, які мають 75 відсотків домаш-
нього обороту, будуть звільнені від обов'язку плати-
ти найменшу плату. Дотепер було так, що тому
законови не підлягали ті підприємства, які мали
„більше ніж половину” міжстейтового обороту.

„Замороження” Всіх Грошей, Належа- чих до Громадян Держав „Осі” і Бунду

Президент Рузвельт зарядив, що всі гроші, зложені по різних фінансових інституціях,
належачі до громадян держав „осі”, а також до американсько-німецької організації „Бунду”,
хочби вони формально були зложені на назвища американських громадян — мають бути
„заморожені”. Це значить, що тих грошей ті особи і організації не матимуть права довільно
виробити ні довільно ними розпоряджатись. Коли хтось із них захоче добути свої гроші з
банку, муситиме дістати дозвіл від держави. Назагал, буде їм дозволено видобути гроші до
\$200 що місяця, щоб мати на життя. Всі американські фінансові інституції дістали цей роз-
порядок і почали вже в тім напрямку з урядом співпрацювати.

„Замороження” фондів буде простягнене також на інші особи і організації, без огляду
на їх американське громадянство, коли, буде доказане, що вони працюють на школу Амери-
ки, в користь держав „осі”. В осуді, хто є підозрілим характером, фінансові інституції будуть
руководитись у першу чергу власним досвідом, бо в тій справі вони самі старались вести
докладний рекорд. Далі, як подає „Н. Й. Таймс”, будуть руководитись „Бритійською бі-
блотекою інформацій”, яка має точний список всіх тих осіб і організацій, які працюють
на користь держав „осі”. Банки сподіються, що в перших днях багато людей захоче видобу-
ти з банків свої ощадності.

ВПРАВИ В МІНУВАННІ НІЙОРСЬКОЇ ПРИСТАНИ

Військові влади зарядили широкі вправи над мінуванням нійорської пристани. Вони
почали закладати наладовані міни вздовж бережжя Сенді Гук. Ті міни є двоякого роду:
одні, які вибухають за дотиком, другі, які вибухають за натиском полунення з берега. До-
вокола підмінованих околиць поставлено охоронні знаки. Це одні з найгрунтовніших вправ
від закінчення минулої війни.

ВАШИНГТОНСЬКІ НОВИНКИ ПРО НІМЕЦЬКО-СОВЕТСЬКІ ВІДНОСИНИ

В вашигтонських дипломатичних колах ходять чутки, що Німеччина натискає на
Совети, щоб ті відступили для Японії майже всю свою військову флоту на Далекому Сході, а
також 300 боєвих літаків. Та флоту складалась би з 50 контрторпедовців, 20 субмарин
і 15 підмунувачів. Тою флотою Японія могла б успішніше завдати різні пакости британ-
ським морським частинам. Ходять також чутки, що Совети вже відступили Німеччині кілька
субмарин, полегших недалеко Аляски, на індійських островах, які перебували брані для своїх
субмарин. Советські газети в Владивостоку самі признались, що місті, зложена з німець-
ких воєнних знаків, відвідувала ці острови.

Евакують Дамаск і Бейрут у Сирії

Офензива британців і „вільних французів” іде не таким скорим ходом, як цього на-
діялися, бо щадиться населення, але проте воєнні операції розвиваються планово. В Ліванон
забрали британці важний стратегічний пункт, місто Саїду. В центрі Сирії столиця Дамаск
так якби була вже здобута, бо її евакують, подібно як і Бейрут.

ЧИ НЕ ЗАНОСИТЬСЯ НА НОВУ МОРСЬКУ БИТВУ?

Бритійська флота готова відіграти поважну роль при занятті Сирії. Вона й так у-
лекшує британський наступ, що посувається вздовж бережжя. Виходить, що її постійно а-
такують німецькі бомбовики. Є ще позначки, що з французької пристані Марсаль виплила
французька воєнна кораблі, що є під владою французького уряду в Віші. Знову через Гібр-
альтар переплила кілька британських панцирників і поплили Середземним морем в напрямі
на схід. А що вже чути на Середземному морі тяжку канонаду, то припускають що зано-
ситься на морську битву, підчас якої готові стати проти себе Британія і Франція. По бри-
тійським боці мають бути теж кораблі „вільних французів”, що мають мати до розпоряди-
мости поважну воєнну і торговельну флоту.

І З ВІЙНИ МОЖНА СМІЯТИСЯ. — Не дивлячись на війну, австралійці не втра-
тили „сенсу гумору”. „Камуфляжові” артисти в Тобруку, в Лівії, працюючи при
закриванні своїх позицій перед ворогом, намалювали такі вивіски; кажуть вони, що
вони вміють так замальовувати позиції, що навіть їх власні феліфебелі не пізна-
ють. Один з них малює залізний шолом товариша.

ВІСТІ ПРО НАПАД ГІТЛЕРА НА СОВЕТИ, ЦЕ ВИДУМКА НАЦІСТІВ, КАЖУТЬ В АНКАРІ

АНКАРА. — Хоч як намагаються урядові ди-
пломатичні кола в Туреччині дізнатись, скільки є
правди в усіх тих поголосках про советсько-німецьке
напруження, то в дійсності так є, що ніхто прав-
ди не знає. І тому саме більшість дипломатів по-
годжується з тим, що всі ті поголоски походять
з нацистського джерела. Вони пускуються у світ
наочно на те, щоб закрити якісь інші німецькі пля-
ни. Заразом дипломати признають, що не є ви-
ключене, що Німеччина намагається дістати від Со-
ветів нові концесії, та що ті концесії зв'язані з біль-
шим використанням природних багатств Украї-
ни й Кавказу.

ЦЕ „НАЦІСТІВСЬКИЙ ТРИК”.

ЛОНДОН. — Деякі дуже впливові особи ніяк
не хочуть повірити в справжнє напруження відносин
між Сталіном і Гітлером. Вони є того переконання,
що тепер Москва і Берлін є у тісній спілці й ве-
дуть пропаганду спільними зусиллями. Себто, що
вони спільно обдурюють світ. Далі кажуть ті же-
рела, що це самі нацисти розголошують про вели-
чезні нагромадження своїх військ на советсько-
німецькій границі на те, щоб закрити далішні пляни,
між якими стоїть на першому місці: напад на Англію.
Все інше в тій пропаганді є „димовою заслона”, но-
вий нацистський трик, щоб обдурити Англію. Та
так думають одні, а другі є того переконання, що
такі заносяться на щось серйозне у відносинах між
СССР і Німеччиною.

ЗАГАЛЬНА МОБІЛІЗАЦІЯ В РОСІЇ

АНКАРА. — Таке донесення прийшло до Туреч-
чини з Бухарешту. Але з тим поясненням, що ту
вістку можливо розпускають самі німці, щоб тим
виправдати даліше збільшення своїх воєнних сил
на советсько-німецькій і советсько-румунській гра-
ниці.

ГІТЛЕР В ДАРУНКУ РУМУНІЙ.

АНКАРА. — Гітлер намагається тепер здобути
собої прихильність румунського народу, бо потребує
Румунії для свого походу чи натиску на Совети. Так
треба собі пояснити те, що Гітлер обіцяв Румунії
північну Буковину і Басарабію за допомогу проти
СССР.

НАСТУП ГІТЛЕРА НА СОВЕТИ „ЦІЛКОМ ПЕВНИЙ”.

АНКАРА. — Це так думають неутральні дипло-
мати. Але з тим додатком, що до війни не мусить
прийти; якщо Сталін згодиться по доброду на до-
магання Гітлера, щоб Росія годувала зайняті Німець-
чиною краї, які готові довго вже не видержати і
збунтуватись через голод. Тому кажуть, що Гітлер
не піде проти Советів тепер, коли наближаються
жнивна, а доперва осінь. Далі кажуть, що якщо
Гітлер не дістав України, то він стрінеється з голодо-
вою катастрофою навіть цього року.

І Є, І НЕМА ДОГОВОРУ!

СТОКГОЛЬМ. — Яка тепер існує крутанина з ін-
формаціями, видно найкраще по тім, що диплома-
тичні кола в Швеції певні, що вже є заключений між
Німеччиною і СССР новий економічний договір, а
Берлін це офіційно заперечує. І дивне ще й те, що
в Швеції, хоч твердять, що такий договір заключе-
но, то проте є того переконання, що мусить прийти
до удару між Советами і Німеччиною.

НАСТУПАЮТЬ СКОРИМ ТЕМПОМ.

СТОКГОЛЬМ. — Совети виставили вже проти
Німеччини 155 дивізій війська. Це виглядає на таке,
що Совети і Німеччина взаємно себе лякають. Со-
вети переконані, що Німеччина не відважиться те-
пер вести війну на кількох фронтах. Знову інші ду-
мають, що советська армія не видержить та що Гіт-
лер впровається з нею за яких 6 тижнів. Він буде
поступати дуже скоро, щоб зайняти Україну й вра-
тувати засіви. А наступати готов вже за яких 10
днів.

ЦЕ ТИМОШЕНКО НАТИСКАЄ.

ГЕЛЬСІНКІ. — В Фінляндії переводиться мобі-
лізація, бо надійшло скорішої війни. Кажуть, що Ста-
лін ніяк не хоче воювати з Гітлером, але натискає
армія, головню маршал Тимошенко, що є проти „ми-
рової політики” супроти Німеччини.

ХОЧЕ ПОДІЛУ НАД УКРАЇНОЮ.

АНКАРА. — Гітлер має домагатись від Сталіна,
щоб він поділився з ним владою над Україною. Гіт-
лерови іде не так про політику чи нарід в Україні,
як про те, щоб мати владу над тим, що Україна про-
дукує і це контролювати і забирати.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВІН ЗНАЄ

Недавно тому американські газети кричали великими буквами: ГІТЛЕР ВИСМІВУЄ АМЕРИКАНСЬКІ СТРАХИ: НАЗІВАЄ НАЦІСТИЧНИЙ НАПАД ДІКОЮ ІДЕЄЮ. Такі наголовки красувалися над донесенням про розмову Кадегі з Гітлером про те, чи нацистський уряд наміряє напасти на Америку.

При кінці травня 1935 року американські газети подавали великими наголовками про те, що Кадегі висміває європейські балаки про війну.

Знаючи, що сталося з європейським миром по першому пророцтві Кадегі, чи не пора американцям по новим пророцтві Кадегі справити газові маски й збудувати протирейдові схоронища?

КЮДЕГІ ЧИ КОДЕГІ?

Читачі певно помітили, що в українських газетах пишуть імення цього американця двома: раз пишеться Кюдегі, раз Кадегі, або Кодегі.

Звідки таке замішання?

Жерелом його так замішання серед американців, з котрих одні вимовляють букву „ю“ в першому складі імення „коротко“, як „ю“ в слові „but“, а інші „довго“, як у слові „mute“. Хто слухав наприклад новинки на радіо, тому певно приходило чути й одну й другу вимову. Переважає при тому відай вимова Кюдегі. Однак „STANDARD DICTIONARY“ радить вимовляти це слово як „Кадегі“.

КЛОПОТИ З ПЕРЕПИСУВАННЯМ

Звісно, коли пишеться англійською мовою (себто латинськими буквами), цього замішання не видно. Доперва як українське слово передається англійською мовою українськими буквами, це замішання виходить наверх.

Це-тому, бо в англійському письмі одна й тасам буква, себто один і той самий письмений знак, означає раз один звук, другий раз другий, а інколи ще й інший. Знак „u“, що називається „ю“, вимовляється в слові „mute“ як українське „ю“, а цей самий знак „ю“ в слові „fur“ вимовляється ближче до нашого „е“ (власно це ближче до німецького „oe“), а в слові „rule“ як наше „у“. Що це англійське „у“ не зовсім українське „у“, видно хочби з того, що англієць вимовляє „u“ як наше „у“, але він зробить ріжницю між „u“ в „rule“ та „u“ в „full“. Зате „u“ в слові „but“ вимовляється звуком, що є посередині між українським „а“ і українським „о“.

Коли українці приходяться переписувати англійські імена українською азбукою, то він відразу попадає в клопіт. Український правопис старається віддати кожний звук особливим знаком і не допускає, щоб той самий знак читався на кілька способів. Притримуючись цього правила для української мови, український правопис пробує придержуватися його й для англійської мови, себто при переписуванні англійських звуків українською азбукою, себто коли йому приходится писати англійське імення людини або місцевості (Кадегі власне таке імення родини й імення місцевості). Англієць може собі написати букви й полишити вже читачеві, як її вимовляти; українсь, ідучи за правилами свого правопису, мусить перед вслухатися в звук, а потім поспробувати цей звук віддати українськими писемними знаками.

Наприклад, у даному випадку американець просто пише „CUDANY“ і не журиться цим,

чи люди будуть це читати „Кюдегі“, чи „Кадегі“, чи хочби „Кодегі“. Зате хто пише українською азбукою, ще заким поставити на папір знак, мусить рішитися, який звук він хоче віддати. І він відразу попадає в клопіт, коли той англійський знак одні вимовляють сьа, а інші онтак.

УКРАЇНСЬКА Й АНГЛІЙСЬКА АЗБУКА

З цього читач уже може бачити, що українська азбука не надається добре до віддавання англійських знаків. Хто пробував іншу штуку, а то переписувати українські слова англійською азбукою, той бачив подібні труднощі.

Здавалося би, наприклад, що нема ніщо легшого, як віддати український звук „ю“ (наприклад в українських власних іменях „юк“): коли буква „u“ читається по англійськи „ю“, то могло би здаватися, що де ми чуємо звук „ю“, там треба написати англійський знак „u“, себто „u“. Однак, як так напишете, побачите нагоду, що американці не будуть доконечне читати це як „ю“, але може як „а“ у „but“ (себто шось як „а“ або „о“). Отже прийдеться віддавати наш звук, на котрий ми маємо просто один знак „ю“, другим способом, наприклад через „y“.

Очевидно, що є в українській мові звуки, яких ніяк не можна віддати знаками англійської, наприклад закінчення „цький“ (таких імен, як Хмельницький). Приходиться тоді з цього робити те, що до даного звуку найближче (наприклад, зо „цький“ робити „цк“).

І в англійській мові теж є звуки, яких нема в українській мові, і яких теж ніяк не можна переписати українськими буквами. Наприклад українська мова не знає тих звуків, що їх віддається в англійській письмі двома буквами „th“. Такого „t“ ні „d“, що вимовляється з язиком між зубами, українська мова не знає, а за тим українська азбука не має для тих звуків знаків; знаками української азбуки цих звуків ніяк не можна віддати.

ЗВУКИ Й ЗНАКИ.

Сподіюся, що з усього тут сказаного читач уже відчув ріжницю між звуками й знаками.

Коли говориться про мову, треба розуміти звуки, що їх говориться. Коли говориться про письмо, азбуку, алфавіт, треба мати на думці знаки, якими на письмі віддається звуки мови.

Мішати без думки поняття звуків і знаків значить ще більше заплутувати справу, що, як бачимо, вже з конечности своєї складності має багато заплутаних питань.

КИТАЙСЬКЕ ПИСЬМО.

Не дивлячись на ріжницю між азбуками, що їх уживають європейські мови, вони все таки подібні до себе в тому, що в них на загал уживається на кожний особливий звук особливий знак. Від цих писем відрізняється зовсім писмо китайців, що пише особливий знак на кожне слово. Написане слово не представляє отже поодиноких звуків, що на нього складаються. Воно є немовби образцем цілого слова.

Це звісно дуже утруднює навчання читання й писання. Та з другого боку кожний знак люде різних мов можуть читати по своєму. Наприклад китайці півдня читають ці знаки по своєму, а північні по своєму. Північний китаець не розуміє мови південного китаця, але його письмо він прочитає по своєму й зрозуміє.

Нема Загрози Браку Середників в Америці

На випадок, колиб через вступлення Америки до війни зменшилась транспортція до Злучених Держав Тихим і Атлантийським океанами, то може датись відчутти недостача тільки тропікальних і напівсередників, як подає звіт З'являю Народної Конференції.

Супроти тої можливої недостачі, як згадує звіт, надлишки інших агрикультурних продуктів, вже накопичених, майже вповні заступити інші браки.

Кава, какао, чай, гума і шовк це головні ті продукти, які буде тяжче дістати. Другорядної ваги є інші продукти, як спроводжувані з Індії коноплі, волокна з Філіппінських Островів та Юкатану, тропікальні овочі, орехи та коріння, тапіока та деякі медичні продукти, як опіум і хініна. Однак не всі з виміняних продуктів є необхідні, а більшість з них можна заступити іншими середниками, котрі є вже або котрі можна легко дістати. Коли числити на тони, як подає звіт, то ціла недостача буде становити не більше як два мільйони тон, з чого яких 70 відсотків займає кава і гума.

Друга ліста продуктів, вироблюваних у Злучених Державах, котрі не задоволяють потреб цілого населення краю, це цукор, бавовна, шкіра і деяка яринова оліва. З того найбільш важним це цукор, котрого імпорт становить сімдесят відсотків усього американського вжитку.

Щодо молока, мяса, картопель, свіжих яри та пані, то наше домашнє зрівноваження між продукцією і вжитком вдержується якраз на рівнику і це власне та категорія споживчих артикулів, як виказує звіт, що становить складову підставу хорчевих середників, населення краю.

Крім того є ще четверта група важних агрикультурних продуктів, головню вовна, тютюн і пшениця, котрих продуктується тут не тільки подостатком, але через утрату європейського ринку, остається надмірно велика надлишка, котра може бути потрібна і вжити при кожній нагоді в мирні часи. Також є надлишка продукції свіжих і сушених овочів. Товці домашніх звірат, головню сало, так само виказують надлишку, у першій мірі через сучасну можливість імпорту оліви з яри у більшших кількостях, хоч теперішні ввозові договори можуть зменшитись у відмінній ситуації. Коло одну третину ризи можна вважати за надлишку, а залежно від певного збільшення видатности і попиту на плоди, остається ще невелика надлишка кормового зерна.

Звіт вказує на те, що хоч надлишка деяких продуктів може вважатись відрадім явищем для краю, що робить приготування до війни, то недостача інших середників може погано відбитись. Обтяжуючі надлишки у мирних часах стаються вигідними запасами підчас воєнної економії, як каже звіт, але в теперішню пору, коли заграничний ринок не зменшує надлишки, то це до певної міри тягар замість майна. Дозволяючи на безпечні резерви, чотири головні запаси у Злучених Державах, виключаючи овочі та ярини, виказують недостачу на звиш 23 мільйони тон, — згідно з виказом.

Та, як подає звіт, ніяка інша держава не є так мало залежна від припасів зпоза своїх границь для свого прокоридження і не є так само-вистарчала в продуктах індустриї та хліборобства як Злучені Держави. Відносно успішних мілітарних змагань, то жадна світова сила не може дорівняти Злученим Державам щодо основної матеріальної сили, індустриальної можливості і людської сили. Звіт кінчиться заявою, що стратегічний спільний крау, через своє географічне положення і високого ступня агрикультурну само-вистарчалність, ніхто не може дорівняти.

Загальна Рада, — ФЛІС.

ЗНОВ ПОНИЖЕННЯ ДОБУТТЯ ВУГЛЮ

„Вісті“ з 25. квітня, жадають: „Невпинно підносити добуття вугілля“ і пишуть наступне:

„Хібно булоб заколисувати себе, що вугілля — це тільки роботи і не бачити, що багато дільниць, шахт, а навіть трестів в цілому ще відстають і не дають тієї кількості вугілля, яку вони посинні і можуть дати. Адже Артемівський, Маківський, Сталінський, Кіровський, Лисичанський, Сергівський і Гуковський вугільні трести, хоч і виконали перший квартал в цілому, але вже в березні відступили назад і державного завдання на цей місяць не виконали. Адже Калінінський, Дзержинський, Радянський, Бріанський і Гундаровська Рудоуправа зовсім не виконали кварталної програми. Адже в Донбасі є 36 шахт, які не виконують систематично плану від 1938 р. Але й відносно виконання плану в першій кварталі загалом можна вважати за надлишку, а залежно від певного збільшення видатности і попиту на плоди, остається ще невелика надлишка кормового зерна.“

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЯ

КЛІВЛЕНД, О.

Відано поклін І. Франкови.

Злучені Українські Організації м. Клівленд, Огайо, віддали Іванові Франкови і цього року належний поклін концертом, який відбувся 30. травня („Меморіел Дей“) в салі Українського Народного Дому. Властиве святкування попереджено зложенням символічного вінка на пам'ятнику Івана Франка в Українському Культурному Городі при співучасті ескекутиви З'ВО, запрошених і принагідних гостей. Символічний і багатомовний чин, надіємось, перейде в традицію клівлендських українців. Він зв'язує тісно пошану до наших геніїв духа з таким здобутком, яким являється наш Культурний Город.

Програму концерту отворив коротким словом адв. О. Е. Малицький, який пригадав прививим, чому і за що згадуємо Івана Франка. Коротка, річева і змістовна бесіда голови З'ВО приємно настроїла слухачів до тої хвилі.

Програму концерту відтворив новозорганізований мужеський хор „Бандурист“, під вмілою і енергійною орудою п. Осипа Прокона, який відспівав ряд патріотичних пісень до слів Франка („Не пора“, „Вічний революціонер“, „Ми йдем вперед“ та інші).

Сольові партії відтворили п-на Елейн Мураль і п. Я. Воланський при аккомпаніменті п-ни Марії Блесак. Франкови твори декламували п-ні О. Степанік і К. Білон.

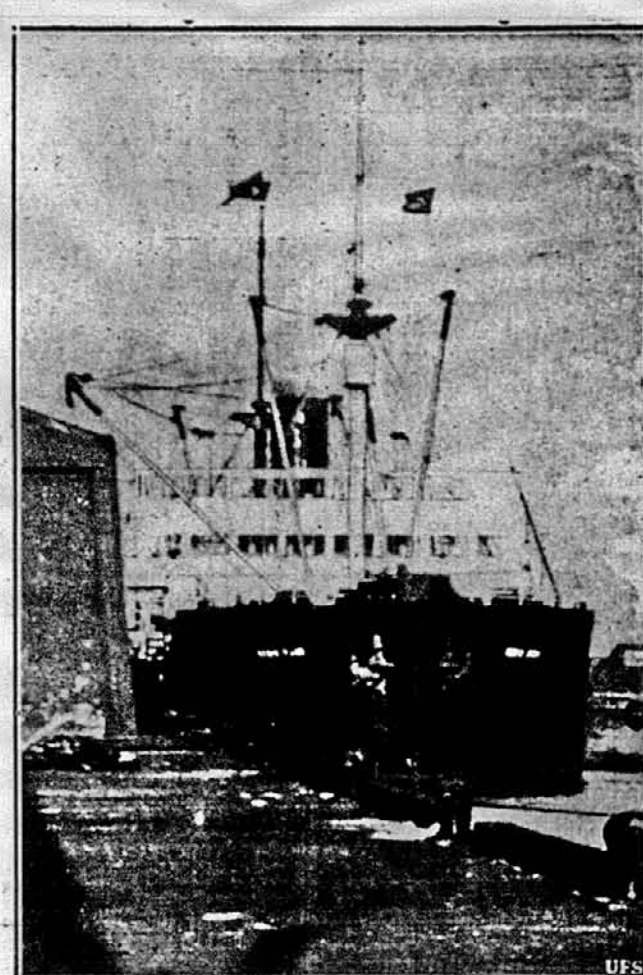
Головний реферат про творчість Івана Франка і значення його літературної спадщини вголосив запрошений проф. Н. Григорієв. Його бесіда була жива, цікава і переконлива змістом і відповідними поясненнями.

Між принагідними гостями були і зложили свої привіти: Преосв. Богдан — від Української Православної Церкви в Америці і від себе особисто, о. О. Пилипенко, катол. священник з Аргентини — від тамтешніх українських переселенців, і Михайло Ганчин — від братів Карпатської України.

Переведена збірка на салі, призначена на вдержання Українського Культурного Городу, принесла 65.85 доларів.

Культурний здобуток з цього концерту великий, бо на цьому ми бачили справжнє українське об'єднання не лише на сцені, але й опісля при одному столі, де — місцеві, запрошені і принагідні гості — могли по братерському поділитись своїми думками.

М. П.

ГОТОВИ НА ОСТАННЮ ПОДОРОЖ. „Робін Мур“, американський корабель, що його затопив підводний човен коло Бразилії, перед своїм виїздом з порту на Стетен Айленді.

YOUR ARMY

(This is the ninth of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization. Succeeding articles will be published each week until the series is completed.)

The G-1 Division of the War Department supervises all activities of the War Department General Staff which concern the personnel of the Army as individuals. To other divisions of the General Staff Major A may be just a field officer available for duty; and Private B may be only a unit which helps increase a strength report for a division. But to G-1 they are individuals to be handled in accordance with their personal temperaments and qualifications, with proper regard for the good of the entire service. G-1 is responsible for procurement, classification, assignment, promotion, transfer, retirement and discharge of Army personnel, in peace or in war.

In general it handles the job that in the days of absolute rulers and professional armies was handled either by the ruler in person or by one of his most trusted subordinates. In those days professional armies were costly and experience none too plentiful. When a ruler got together a First-rate fighting force he went to considerable trouble to hold it together by keeping its personnel reasonably contented, to replace any shrinkage caused by desertion, expiration of enlistment or attrition, and to conserve its manpower insofar as was compatible with utilizing it for the accomplishment of its mission. With the introduction of conscription in Europe first by Frederick the Great and later by the First French Republic the supply of available man-power was tremendously increased, so that interest in the individual soldier waned almost to a vanishing point. Because of Prussia's small population as compared to her jealous neighbors, and therefore because of a limited supply of replacements, Frederick gave some consideration to conservation of man-power and to the personal well-being of those soldiers whose records made them outstanding, although his discipline was harsh to the point of savagery. The generals of the French Revolution however — Napoleon not excepted — operated on the theory that their supply of man-power was virtually unlimited and gave little or no consideration to conservation of personnel. It was this willingness to pay an unlimited "butcher's bill" which left Bonaparte toward the close of his career without the means to implement the plans which the genius conceived.

In the military doctrine of the United States each individual in the military establishment is regarded as a precious part of the whole organization which insures the national safety. It is G-1 duty to make that policy affective and the fact that in less than a year it was able to expand a Regular Army of fewer than a quarter of a million to an Army of well over a million gives proof of the efficiency of Army personnel.

Every suggestion for the conservation of man-power in peace and in war has been carefully weighed by G-1 and those plans found desirable have been adopted. As a result the Army of the United States has the highest morale of any modern Army.

G-1 decides on the total number of trainees to be brought into the Army in each selective service requisition. It classifies and assigns them after they have been brought in, and transfers, re-assigns and discharges them when such action becomes necessary. In addition to its other duties it supervises uniform regulations, religious activities, recreational work, the treatment of enemy aliens, of conscientious objectors and of prisoners of war. In dealing with a group of more than one million individuals it functions easily and smoothly although it is hardly less surprising that it functions well than that it is able to function at all in the handling of such vast numbers of individuals.

It is a far cry from the fifty or sixty thousand men who comprised the Armies of old-time kings to the millions who will pass through the hands of G-1 as the selective service act continues to operate.

ГРАЧ ПОЧЕСНИМ ДОКТОРОМ.

Корнеліюсові МегГілкодові, відомому Бейзболовому грачеві („Коні Меків“), надала Пенсильвійська Мілітарна Колегія почесний титул доктора фізичного виховання.

ІВАН ФІЛИПЧАК БУДІВНИЧИЙ ДЕРЖАВИ

Проф. Іван Филипчак, відомий український історичний повість, дає нам у цій повісті образ членів і постаті перемиського князя Володимирка, як будівничого української держави, що злучила всю Галичину.

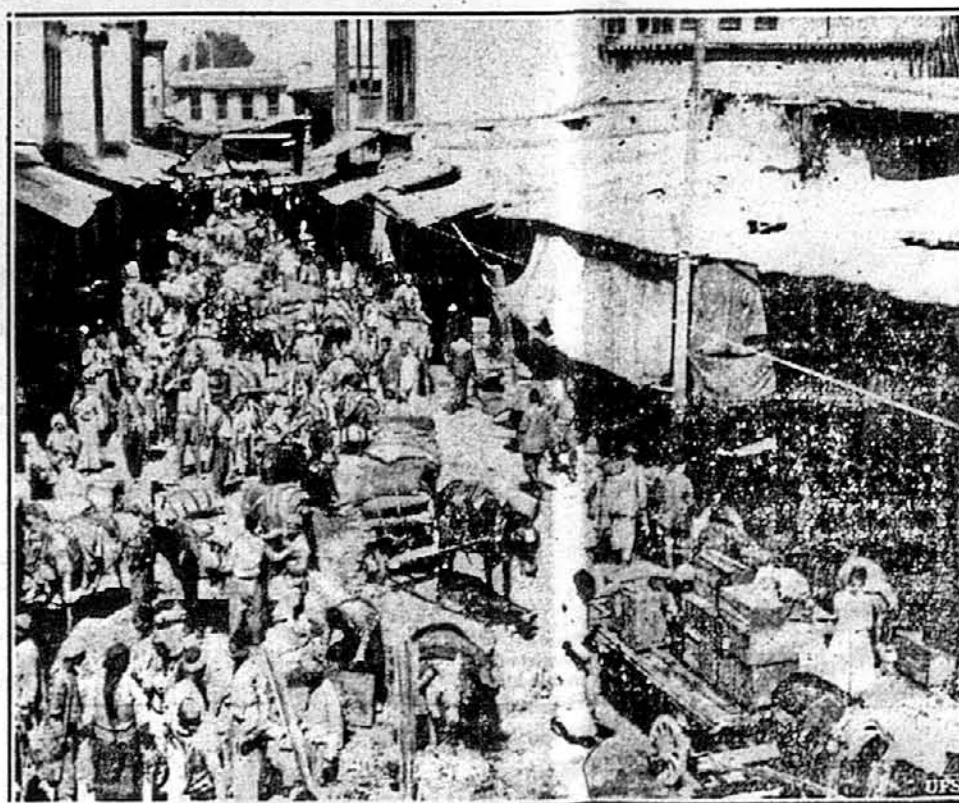
Читач пізнає наше давнє життя, нашу бувальщину, життя й звичай наших предків у 12 столітті.

Мимоходом автор навчає, як працювати, служити й любити свою вітчизну.

ЦІНА 70 ЦЕНТІВ.

„Svoboda“

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВУЛИЧНА СЦЕНА В ДАМАСКУ, В СІРІЇ.

Юго Рейнон.

ГОЛОД

На осінь волосся вже так відросло, що можна було вже гарно його розділити середньою голою, а жито також уже досягло.

Так у Самалії, як і в інших місцевостях, спокійно думали про зиму. Та заки вона настала, вже з'явився мороз, а з ним і голодний тиф. Анна кілька неділь перележала на лаві під печено, нераз говорила щось у гарячці.

Діти лежали по кутах на брудному лахмітті та перегидали соломі, лише впертий Анті лежав у ньому ліжку.

Бліді, хорі діти тупо-терпеливо переносили своє горе, лише Анті чимало клопоту спричинював батькові та Томі, якого здоров'ям треба було захистити. Терпеливо переносив, як Анті бив його та тягав за волосся, коли не хотів дати вміститися, ні вичистити ліжка, в якому за довгий час недуги розмножилися набагато. Тома старався теж приносити мамі та братові щонайліпшого з'їсти, коли йому вдалося випросити в недалекому селі. Не було того багатого, а часто йому й того відмовляли. А можна здогадатися, яка нужденна була ця милостиня, коли народина приповідка з тих околиць каже: „Боже, бережи біди діти, щоб не мусили просити милостині в Куогаті“.

Спочатком зими жити Пертові було вже дуже тяжко, часи були щораз тяжчі. В половині зими мужик Когізева приніс вістку, що ніхто в Куогаті не може рахувати на якусь допомогу, бо каса для підмоги вбогих вичерпалася зовсім, а управа місцевої доброчинності заявила виразно,

що уряд більше грошей не виділяв і що мешканці Куогаті можуть так само добре працювати, як інші. І додав ще, що даремне не жалітися, бо землю мають добру.

— Так, так, Перте, — сказав Когізева — в нашому селі ніхто не може нічого дати. Та коли нам так, то тобі ще тяжче.

— Карельці вміють переносити біду — відповів Перт і докинув останню пригорщу меленої березової кори до тіста, з якого, здавалося, не вдасться спекти хліба, так мало в ньому було муки, що розпадалося.

За хвилину Перт відізався знову:

— Коби то вільно було надрвати соснові або ялової кори в державному лісі, або щоб трохи соломі було. Тоді про обід не було б що говорити, бо колиб була інша страва, можна би так підкріпитися, що знову можна би взятися до праці.

Когізева обіцяв попросити жінку, щоб спекла хліба з січкою та стільки їм принесе, скільки зможе вигнати.

А може дасьте собі раду з цим тістом із кори, все залежить від звички, — додав на відвідані.

Взявшись за обіцянку Перт стиснув кріпко руку Когізеви, а Тома владувався шептати мамі:

— Будеш здорова, мамо, як найшесть доброго хліба з січкою, що нам принесе Когізева.

Віра про лікувальну силу хліба з січкою, який Перт і Тома все захвалювали хорим, мусіла мати добродійну силу.

бо вони один за одним стали приходити до здоров'я, хоч голодний тиф усе ще лютував в колії та що тижня й десять мерців хоронили на цвинтарі.

На святого Павла всі вже були на ногах. Ті з родини, що мали лише лахміття, осталися дома, а ті, що ще мали яку-так одяжину, пішли на сусідні села, просити милостині та продавали дрібні деревляні вироби, що їх зробив батько. Анна та Перт набрали надії, що „до літа ще всім вернеться здоров'я і сила“. Та тимчасом Анна знову по-ложилася і привела на світ близнята.

Нова жура для батька й матері! Перт позичив коня у сусіда та сам до хресту повів свої діти. Як вертався, поступив до крамарів, в якого вже давно не був. Там довідався, що його хату виставили на ліценцію.

Пого сусід, Геїкі, мав давно присуд на нього, лише не виставляв на екзекуцію. Щойно, як сам поїхав у нужду, за кілька фунтів муки продав присуд крамареві. Про того крамаря говорили, що він „страшно багатий“. Той „не міг“ ждати та зажадав негайного звороту грошей — стопятидесять марок, крім процентів, інакше погрожував, що продасть хату, „тому, що довжик не мав ніяких рухомостей, щоб можна було зафантувати“.

Перт просив, щоб змилисердились. Колиб міг, сам переміняв би в гроші, щоб забезпечити спокій родині, та дарма. Віритель також було ждати „не на руку“. Не допомогло й те, що Перт, замість рухомостей, готов був відступити йому дев'ятеро своїх дітей.

„На шість“ одні з близнят, молодше, померло, заки продали хату. Так міг Перт іти в світ лише з восьмеро дітьми. Тяжко було йому покидати свою хату, яку вдержував пра-

КНЯЖНА ЮЛІЯНА, НАСЛІДНИЦЯ ГОЛАНДСЬКОГО ПРЕСТОЛА, і її муж серед дітей голандських імігрантів у місті Голанд, в стейті Мішиген.

3 МУЗИКИ

Композиції Михайла Гайворонського.

Філологічне видання рукописів. Українська Музична Наказня, 1941, Нью Йорк, Н. Й. Збірник ч. 6:

Дуети на сопрані і мецосопран в супроводі фортепіано. Народні пісні: 1) Ой, ти, мати моя (запис Г. Танцюри); 2) Ой, там за яром (запис А. Рубин); 3) Ой, у полі жито (запис Ф. Колесни); 4) Чогось мені чудно (запис Г. Танцюри); 5) Малам се милого (запис Ф. Колесни); 6) Не палила (запис М. Лисенка); 7) Ой, ти мій миленький (запис Роздольського-Людкевича).

До п'ятого збірника додано 12-ту колекцію із Буковини, записану о. В. Слюзарем: а) „Вийшли молодці рано з церквочки“; б) Видано колядку ч. 2 (Пресвітера Марія) в новій редакції.

Церковні. Мішаний хор: а) Два „Іже Херувими“ із Закарпаття (Ф. дур і Г. моль). Присвятила д-ру Федорові Степковій. б) „Щасливі“ (у царстві Твоім... 3. В живій мові. г) Молитва (за Україну). Слова Олексі Стефановича.

КОШТИ ХАРЧУВАННЯ ВОЯКА

Полковник О. Г. Ласон, директор військового постачання в Канаді, звітує парламентарному комітету, що на протязі минулого року харчування одного вояка коштувало уряд 31 центів денно. Канадські вояки їдять три рази денно. Одна їда вояка коштує тому 10 центів. У З'єднаних Державах, заявив Ласон, харч одного вояка коштує денно о-коло 50 центів.

Я подумав теж собі тоді, що треба деінде шукати хліба, бо або всі вигинемо, або побожеволімо з голоду. По дорозі інші прилучалися до нас і ми примандрували аж тут. — Найкраще зробиш — говори-

дали Магаїс Пааво — як підеш із нами. Харчів маємо стільки, що вистане нам на дорогу.

(Кінець буде).

ГЕЛЬСІНКИ ЕВАКУЮТЬ СТОКГОЛЬМ.

Можна заклачатися, що на щось зайнятися, коли уряд заохочує жінок і дітей, щоб покидали фінську столицю. Особливо, коли поширені поголоски, що советська флотія на Балтику „почуває себе загроженою“. Та й це може бути „чиєнос“ пропагандою.

ПРИГОТУВАННЯ ДО СТРАЙКУ НА „СОВБЕХ“.

НЬО ЙОРК. — Хоч місто Нью Йорк сподіється, що страйк на „Совбехах“, який має зачатися з першим липня, буде відвернений, проте заряд міста робить підготовки до такого страйку. Заряд сподіється, що половина робітників не піде на страйк. Страйкарі заохочують їх за те карати, але місто вже тепер приготує для них відповідну поліційну охорону.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. — Піврічні збори Тов. З'єдн. С'я. від 355, відбулися в неділю, 22 червня, в годині 1. попозудні, під ч. 526. Обов'язком всіх членів і членниць з'явитися на ці збори і на призначений час, бо будуть важкі справи до розгляду, як звіт уряду за 6 місяців, звіт делегата з 20 конвенцій У. Н. Союзу. За уряд: С. Юркович, пресд.; П. Занько, кас.; Ф. Соколович, секр.

ДУРГАМВІЛ, Н. Й. — Місячні збори Тов. Рітмич. від 283, відбулися в неділю, 22 червня, в годині 2. попозудні, покій час. Присутність всіх членів і членниць прибутти на означений час. Делегат дасть звіт з конвенції. Є також інші справи товариські. — Т. Х., секр.

ОДИНОКА ПРИЧИНА

Коли насильничуть у ночі з дому, віддаленого багато миль від тугешної місцевості, ми відповімо індивіду й у-спішно — та за невелику винагороду.

Це мабуть є однією причиною, чому ми маємо в цілій околиці так багато приятелів, котрі зовсім природно жадають наших услуг, як тільки зайде потреба.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

ЗАГАДОНА ПОВІТРЯНА КАТАСТРОФА

На полудневім побережжю Португалії розбилися чотири чужинські літаки. Три з них це німецькі воєнні літаки, а один годині розпізнали, куди він належить. При літаках знайде-но кілька трупів, жертв катастрофи. Але виглядає, що не всі згинувли, та що дехто вилетувався при допомозі легко-ладів. Тільки не знати, де по-ділись ті, що вилетувалися. Місце катастрофи є віддалене на яких 200 миль від Гібраль-тару. Знову з воєнних комуні-катів видно, що недалеко цьо-го місця німецькі літаки бом-бардували британський кон-вой. В Лізбоні є того переко-нання, що на границі Іспанії й Португалії мусіла бути зведе-на повітряна боротьба між ні-мецькими і якимиись іншими летунами, а наслідком цього є знайдені жертви.

ПІДПІРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

УКРАЇНСЬКА Православна Парохія пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ, котрий у-чив би діти, провадив хор і давав представлення. Сякотні мають пер-шество. Платня після умови. Пи-сати до „Свободи“ 135-7

Р. О. Box 348, Jersey City, N. J.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРЕБНО РОБІТНИКА

до чистення вікон. Мусить добре знати це діло. Працює дівчата. Робота і платня кийна. Голоситись до: 136-41

RETRO RYHANYCH, 1634 — 9 Ave., Watervliet, N. Y.

ПОТРЕБНО молодого жонатого чоловіка з малою родиною до праці на яринній фермі під містом. 3-кім-натний апартамент з всіма ушешен-нями, добра платня, стала робота че-рез цілий рік. Голоситись до: 136-8

JOHN DERFUS, Blaauvelt, N. Y.

ХРОПІНІ НЕДУГИ КРОВІ, НЕРВІВ

І ШПИРИ, жолудки, нирки, моче-вого міхура, загальне ослаблення, пухнення жовчів.

ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОІДІВ НА БАЖАННЯ Х-РАУ

Порядки Діагно-Екзамінації і Балання Крові \$2.00. ЛІЧІМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ Гонорар приступний

Dr. BURTON DAVIS

415 LEXINGTON AVENUE, Cor. 43rd St., Fourth Floor, NEW YORK CITY.
ГОДИНІ ДІЯМ: від 9 рані до 7:30 вечером. В четвер від 9 до 4. Неділями і святами від 10 до 1.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS. PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН в цюю прегар-ною металеною труною, двома автом. караваном, балсамуванням, вичи-щенням Похоронного Дому і т. д.

Все, чого треба, з виїзком одні-ма й належностей за церквуку відправити й цвинтар.

5. KANAI KAIN 433 State St., Perth Amboy, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛІТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Обслу-га шир-ї чина Main Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

Branch office (Filial): 969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J. Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребом по ціні так-низькій як \$150 Обслу-га найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОК-БРОУК-ЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2564

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel.: Melrose 6-5577

СТАВІАЙТЕ В РЯДІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СО-ЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗА-ЦІЄЮ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІННІ ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ЗА ШПИГУНСТВО. — Слідчі агенти американської воєнної флотії заарештували оноди в Лос Анджелесі цих двох людей під закидом шпигунства. На ліво, Торачі Коно, бувший слуга Чарлі Чапліна, та Ігару Татібана, японський флотний офіцер.

TARZAN BELIEVED THE CLOAKED FIGURE WAS TOMMY, AND THE SAV-AGES WERE TRYING TO HIDE TOMMY. HE FOLLOWED.

AS THE CARRIERS RAN INTO THE WITCH-DOCTOR'S EERIE DEN, KRAGA MOTION-ED THEM TO A CORNER.

THEN HE TURNED TENSELY TO HIS APPRENTICE. "GET READY!" HE WHISPERED.

A MOMENT LATER TARZAN DASHED THROUGH THE ENTRANCE. "NOW!" THE WITCH-DOCTOR SCREAMED.

Тарзан був переконаний, що овінена імтатами якась фігу-ра, це Том і його дикуну про-бують десь заховати. Він по-біг за ними.

В хвилині, як дикуни, разом з завиненим предметом, вбі-гли до хати Краги, той звелів їм поховатися по углах.

А тепер він повернувся до свого помічника і приказую-чим голосом звелів: „Готовсь, бо починаємо роботу“

Хвилину пізніше Тарзан та-кож вбіг до середини кімна-ти. „Тепер“, закричав ворож-бит, до тих, що були внутрі кімнати.

ТАРЗАН, ч. 331. Знак для клопоту.

(Дальше буде)